

II. DEN OVERFLADISKE UNDERSØKELSE.

1. Under markarbeidet benyttes N. G. O.s originalkopier (M. 1:50000) som eventuelt rektifiseres ved spredte målinger og krokering. Herunder kan anvendes bussole og aneroidbarometer.
2. Der tas de nødvendige borer og myrprøver i den utstrekning som vedkommende myrs eventuelle utnyttelse måtte tilsi.
3. Der skaffes rede på eiendomsforhold, adkomstmuligheter, avløpsforhold etc. som vil være nødvendig ved videre bearbeidelse av feltet.
4. De undersøkte arealer nummereres, innlegges på vedkommende rektangelkart (1: 100 000) samt gis den nødvendige beskrivelse. Prøvene underkastes kjemisk analyse efter samme prinsipp som anført under I og i den utstrekning som finnes nødvendig, når man tar myrens fremtidige utnyttelse i betraktning.

Trondheim 24/5 1933.

Haakon O. Christiansen.
(sign.)

Aasulv Løddesøl.
(sign.)

A. Ording.
(sign.)

MEDDELELSER FRA TORVBRUKET.

Ved ingeniør A. Ording.

DET har sig med torvfolk som med bonden. I de lange rolige vintermåneder legges planer om forandringer og utvidelser og nye veier som skal prøves, og når så våren kommer, går man i gang med å realisere det planlagte og med et stille håp om god torvtørk og god avsetning, for så når produksjonen er ferdig å ta de uundgåelige skuffelser og med et fortvilelsens sukk over voksende skatter, bensinavgifter og annet, som Staten må ha, men som skattebetalerne intet har å avse til.

Torvstrøfabrikkene har hatt en god sesong hvad torvstrøtørken angår. De fleste fabrikker får over middels produksjon. Våre 2 største torvstrøfabrikker, der nu et par år på grunn av brand har drevet med innskrenket produksjon, har i år full drift og vil gi en betydelig økning av vår torvstrøbeholdning.

Priser og avsetningsforhold innenlands er dårlige, men man håper å kunne hjelpe litt på dette med eksport til oversjøiske land. Imidlertid er det også på eksportmarkedet stor konkurranse, så man også her har vanskeligheter å kjempe med. Sverige regner bl. a. med å få avsatt hele sin overproduksjon (iflg. avismeddelelser ca. 300,000 baller) på oversjøiske markeder.

Pengeknappheten gjør også, at mange gårdbrukere går til å lage sitt torvstrø selv, og selv om torvstrøet ved torvstrølagene ikke blir billigere enn fra de større fabrikker, så finner de en fordel i å få sysselsatt ledig arbeidskraft på stedet.

Bondens og torvstrøfabrikkenes værste fiende er fremdeles sagflisen. Lass på lass kjøres fra sagene, skjønt hver mann nu vel vet, at sagflisen utsuger kvelstoffet, og virker som gift for plantene.

Torvstrølagene har arbeidet under gunstige værforhold og har fått innbjerget tilfredsstillende kvanta. Antall av torvstrølag er ikke synderlig øket. Der er nok kommet til en del nye, men til gjengjeld går der ut en del av de gamle, delvis på grunn av at myrene avtorves, delvis på grunn av at lagene er kommet i økonomiske vanskeligheter.

Av avisreferater om torvstrøanlegg rundt om i landet hitsettes:

«*Erikstadmyrens torvstrølag* i Mælum (Telemark) holdt årsmøte. Det fremgikk av årsregnskapet, at torvstrølaget går med underskudd. Til formann gjenvalgte Jakob Erikstad og som øvrige medlemmer av styret Lars og Thor Gjærum.»

«*Berg torvstrølag* holdt årsmøte. Siste års produksjon er 469 m³. torvstrø, som er levert til medlemmer efter en pris av kr. 1.80 pr. m³. Styret blev pålagt å underhandle om leie eller kjøp av ny myr for utvidet drift. Som formann valgte Johan Skjerven, som nestformann Hans Dehli.»

«*Strinda torvstrøfabrikk*, Trøndelag, holdt generalforsamling. Der er solgt 4200 m³. strø og stukket 3000 m³. torv. Til formann gjenvalgte C. N. Stendal. Nye styremedlemmer blev Karl Selmer og J. A. Stene.»

«*Sparbu torvstrøfabrikk*. (Trøndelag).

Overenskomsten for Sparbu torvstrøfabrikk, som blev opprettet 1. september 1930 med utløpstid ett år efter i tilfelle av opsigelse fra nogen av partene, blev av fabrikkens innehaver Hans Braset opsagt til utløp 1ste juni i år. Den nuværende overenskomst blev med et par forandringer prolongert for 1 år.»

«*Hallingby torvstrøfabrikk*, Ådal.

Fabrikkens produksjon er 10 à 12,000 baller.»

BRENNTORVDRIFTEN.

Brenntorvproduksjonen med maskiner foregår nu vesentlig ved bygdealmenningerne. Det synes underlig i disse arbeidsløshetens tider, at det ikke skulde være realisabelt å erstatte nogen prosent av de innførte 2 à 3 millioner tonns kull og koks med vår innenlandske brenntorv. Det private initiativ holder sig fremdeles borte her, og det er vesentlig almenninger og kommuner som finner det regningssvarende å fremstille torvbrensel. I myrselskapets meddelelser har det gjentagne ganger vært pekt på, hvilken stor betydning det vilde ha for å skaffe arbeide for arbeidsledige i landskommunen å få brenntorv-

fabrikasjonen op igjen, så vi kunde beholde ett par av de ca. 50 millioner der årligårs betales ut til kull og koks i landet. Det ser ut som viljen til å søke å få vårt arbeidsliv på fote ikke rekker særlig langt.

Det kan noteres, at det i år er kommet i gang en privat brenntorvfabrikk anlagt av forstmester Fosheim i Valdres. Vi skal i et senere nummer av meddelelsene omtale dette anlegg nærmere, når sommerens driftsresultater foreligger.

Eidsvoll almenning har i sommer optatt drift på en av sine myrer, Storemyr.

Furnes almenning anlegger nytt brenntorvanlegg på Høljemyren.

Brenntorvdriften har foregått under gunstige værforhold, så konsumentene til høsten kan glede sig ved et godt og tørt brønnsel. Torvens tørrhetsgrad spiller en avgjørende rolle for at den skal bli lønnsom i bruk.

NY TORVSPADE.

To nordlendiger har ved overrettssakfører Ant. Juel Myhre, Sortland, fått mønsterbeskyttet en ny vinkeltorvspade, konstruert for «lompestikning». Spaden er prøvet forskjellige steder i sommer og betyr en forenkling av lompestikningsmetoden.

LITTERATUR.

Brüne, Fr. und Igel, H.: «Wichtige Fragen der Hochmoordrängung.» Særtrykk av «Mitteilung des Vereins zur Förderung der Moorkultur im Deutschen Reiche», April, 1933.

Avhandlingen bygger på undersøkelser utført av myrforsøksstasjonen i Bremen, og behandler vesentlig sammenhengen mellom grøftedybde og myrenes synkning, den hensiktsmessigste grøfteavstand og spørsmålet om åpne eller lukkede drens-systemer.

Som eksempel på hvor sterkt en myr kan synke sammen etter grøftning, nevnes Königsmoor i Harburg, gjennomsnittlig ca. 2 m. dyp, grøftet i 1911 med 1,10 m. dype rørgrøfter i 20 m. avstand. Ved nivellment i 1932 blev myrenes synkning bestemt til 52 cm. i gjennomsnitt, d. v. s. a den oprinnelige myrddybde var redusert med ca. 27 %.

Den hensiktsmessigste grøfteavstand bestemmes først og fremst av bruksmåten og av nedbørsmengden på vedkommende sted, og forfatterne gjør opmerksom på at spørsmålet ikke lar sig besvare generelt. Den tidligere anbefalte avstand mellom sugegrøftene for høimoser — 20 m. — har imidlertid vist sig å være for stor i mange tilfelle, og de anbefaler derfor å redusere avstanden ned til 15 m. Forfatterne diskuterer likeså fordeler og mangler ved åpne kontra lukkede